

מאמר ד"ה

מה טובו

מכ"ק אדמו"ר הזקן

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

נאמר שבת פרשת בלק

תקס"ב

יו"ל לראשונה מכת"י מעתיק

לכבוד י"ב תמוז

חג הגאולה

פרשת בלק תשפ"א

נערך ע"י עקיבא שבריק

*Spreading the waters from the spring of the
Holy Baal Shem Tov requires much
time, effort and great detail.*

We need your financial support.

To donate via Paypal or Zelle

please use the links below:

לתרומות והנצחות

<http://paypal.me/ashavrick>

Zelle ashavrick@gmail.com

To be added to the weekly email, please contact me
at: Ashavrick@gmail.com

מאמר מה טובו

מכ"ק אדמו"ר הזקן

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

נאמר שבת פרשת בלק תקס"ב

מה¹ טובו אוהליך יעקב, משכנותיך ישראל. צריך להבין מהו יעקב ומהו ישראל, ומהו אוהל ומשכן. כתיב לא יקרא עוד שמך אברם, כי אם אברהם יהיה שמך. ואמרו רז"ל, הקורא לאברהם אברם, עובר בעשה. והענין הוא כך, כי שם אברם הוא רק לפי שעה, ועיקר שמו אברהם. מה שאין כן יעקב וישראל, הם שני שמות נצחיים, וצריכים להיות שני בחינות שמות בכל אחד ואחד מישראל, ואי אפשר לבוא לבחינת ישראל, כי אם שיהיה תחילה בבחינת יעקב, דכתיב הכי קרא שמו יעקב, ויעקביני זה פעמיים, את בכורתי לקח, והן עתה לקח את ברכתי. ושני בחינות אלו, בכורה וברכה, צריך להיות בכל אחד ואחד בכל יום.

ולהבין מהו בכורה וברכה, דהנה ידוע שתכלית ירידת הנשמה ממקום חוצבה גן עדן העליון, עילה ועלול, בהשתלשלות מדריגות רבות, למקום הטומאה והחשך, הוא ירידה צורך עלייה. אך צריך להבין, איך יכול להיות שיהיה לה עלייה יותר, שגם מקודם היה מקומה בגן עדן העליון. אך זה יכול להיות על ידי תשובה, כמאמר רז"ל יפה שעה אחת בתשובה כו', במקום שבעלי תשובה עומדין כו'. כי בעת ירידה לעולם הזה, היו נשמות ישראל רק בבחינת צדיקים גמורים, שלא חטאו כלום. מה שאין כן בעלי תשובה, הם יותר למעלה, כנזכר לעיל, יפה שעה אחת בתשובה ומעשים טובים כו'. פירוש, כשהמעשים טובים, הם בתשובה.

ולהבין ענין התשובה, דהנה יש שלשה מיני תשובה. ראשון, שיהיה סור מרע, היינו להתבונן שנלקחה ממקום גבוה, חלק אלוה, למקום הטומאה והרע, מאיגרא רמא כו'.

¹ המאמר נדפס כאן לראשונה מכתב יד מעתיק, הנחה לא נודע למי, ואפשר שהוא הנחת המהרי"ל. הנחת כ"ק אדמו"ר האמצעי נדפס במאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ב ח"א ע' רלא. הנחת רבי משה נדפס במאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ב ח"ב ע' תצד, ובתוספת הגהות בלקוטי תורה בלק עג, א. המאמר נאמר גם על ידי כ"ק אדמו"ר האמצעי בשנת תקע"ז, ונדפס בספר הנחות תקע"ז, ע' קצו, וגם בשנת תקפ"ו, ונדפס במאמרי אדמו"ר האמצעי במדבר ח"ד, ע' א'תקפ"ט. וראה גם אור התורה בלק ע' א'לב.

וכל מה שנלקחה ממקום גבוה יותר, ירידתה גדולה מאד, כמו שכתוב, האדם עץ השדה. האדם, ה' הידיעה, כמו שכתוב, על דמות הכסא דמות כמראה אדם עליו מלמעלה, שהוא מקור נשמות, כלליות נשמות ישראל, מלמעלה מבחינת ראש, ובא לבחינת מחשבה, שישראל עלו במחשבה תחילה. מה שאין כן עולם המלאכים, הם רק רוח פיו יתברך, כמו שכתוב, וברוח פיו כל צבאם, בדבר ה' שמים נעשו.

וזהו כי האדם עץ השדה, כמו למשל, בפרי התחתונה, נפילתה קרובה. ופרי עליונה, נפילתה למרחוק יותר. וכשיתבונן בזה היטיב, וצעקו אל ה' בצר להם, להוציא אותו ממקום הטומאה, ולבטל רצונו העבר, בחרטה גמורה, ולהיכלל באחדותו יתברך, וזהו ואהבת את הוי"ה אלקיך, מלשון אבה, היינו שיאבה שיהיה הוי"ה אלקיך. וזהו ברוך אתה, שיהיה הוי"ה אלקינו. וזו היא תשובה של סור מרע, וזהו את בכורת לקח. בכור, הוא ראשית, כמו שכתוב, ראשית בכורי אדמתך כו', שילקח ויוציא הבחינת בכור וראשית שלו, ממקום ירידתה ברע. גם שיוציא החכמה שנקרא ראשית, גם כן ממקום הרע. הגם שההכרח שאדם צריך לאכול ולשתות ולעסוק בעסקי עולם הזה, יהיה רק יגיע כפיך כי תאכל, בזיעת אפיך כו', בלא שכל, והשכל יהיה דבוק רק באלקות. וזה שכתוב במדרש, אם לרמאות הוא בא, גם אני אחיו ברמאות. שבאמת, בחינת יעקב צריך להיות ברמאות. שאף על פי שאוכל כו', ככל אומות העולם, יהיה רק ברמאות. שזו היא אצלם, ירידה צורך עליה, שהכוונה היא עלייה.

והתשובה השני, באם שהוא סור מרע, ועדיין אינו עושה טוב, יהיה גם כן בעל תשובה על זה. ולהתבונן, כידוע, דרמ"ח פקודין הם רמ"ח אברים דמלכא, ותלמוד תורה כנגד כולם. וכמו למשל, באדם הגשמי, יש אברים חיצונים, שאין החיות תלוי בהם, ויש אברים פנימיים, שעיקר החיות תלוי בהם. כמאמר רז"ל, ניקב הדקין, טרפה כו'. כן הוא על דרך משל, ברמ"ח פקודין. שכל המצות, הם רק מקיפים. והתורה, היא חכמת ה' בקרבו, כמו שכתוב, ותורתך בתוך מעי. מלבד שהתורה גם כן מקפת. על כן, בהתבונן שאין עושה טוב, אין גם אחד שאין אחד בקרבו, כי על כן אין אלהי בקרבי כו', באמרם אלי כל היום איה אלקיך דייקא, אזי בודאי ישוב בתשובה שלימה, ויהיה עושה טוב, ברמ"ח פקודין, ותלמוד תורה כנגד כולם, כנזכר לעיל. ועל זה התשובה נאמר, ברכת לקח, שיהיה כל אחד ואחד מישראל לוקח הברכות ה', על ידי תורה ומצות. ברכת ה', היינו המשכות אלקות. וזהו ברוך אתה הוי"ה, שיהיה בחינת הוי"ה, היה הוה ויהיה, בחינת אתה, היינו שיתגלה אלקות, על ידי התורה ומצות כו'.

והתשובה השלישי הוא, כשיהיה סור מרע וגם ועשה טוב, אף על פי כן הוא צריך להיות גם כן בעל תשובה ביותר, כי תשובה הוא מצות עשה. וזהו מה טובו אוהליך כו', דהיינו כשאדם מתפלל ועוסק במצות, ואינו עוסק בתורה, הוא רק בחינת אהל,

היינו בחינת מקיף. משכנותיך ישראל, פירוש, כשהוא בחינת משכן, כמו שכתוב, ואת המשכן תעשה עשר יריעות, שש משזר ותכלת כו', שהם ששה גוונים, נגד ששה סדרי משנה, כשר וטהור, זכאי כו'. וכשהוא עוסק בתורה בבחינת משכן, כנזכר לעיל, כמו שכתוב, ושכנתי בתוכם, אזי הוא נקרא בשם ישראל, כי שרית עם אלקים כו'. ואזי אין עוד, אני ה' לא שניתי, כי באמת כולא קמיה כלא חשיבי, ואין ואפס, כמקודם בריאת עולם ממש. ומה שנראה לנו ליש, היינו שם אלקים, הוא מצד הצמצום, המסתיר האור שלמעלה. וכשהוא עוסק בתורה, הקדוש ברוך הוא יושב ושונה כנגדו, ונקרא בחינת מלך ומושל. מאן מלכי, רבנן. תורה שבעל פה, מלכות קרינן לה. ואז הוא אין עוד ממש, ונקרא בחינת ישראל, כי שרית עם אלקים, כנזכר לעיל.

והעיקר הוא מכל הנזכר לעיל, שיהיה בבחינת מ"ה, שאינו תופס מקום לעצמו, חס ושלום. כמו שכתוב, ונחנו מה. שלא יחשוב, חס ושלום, בעצמו, ליש ודבר, מבחינת אהל ומשכן הנזכר לעיל. וזהו מה טובו, שיהיה הטוב בבחינת מה, כמו שכתוב, וירא אלקים את האור כי טוב, טוב לגנוז. כמו שכתוב, והצניע לכת כו'. וזהו מה. בחינת מה טובו, היינו האור כי טוב לגנוז, כנזכר לעיל. אוהליך, כנזכר לעיל. יעקב, כנזכר לעיל. משכנותיך, כנזכר לעיל. ישראל, כנזכר לעיל.

סליק.